

A Kúria a dr. Hartai Győző ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szikinger István ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása, jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 9.M.905/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 59.Mf.633.317/2010/12. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Bíróság 59.Mf.633.317/2010/12. számú ítéletét hatályában fenntartja. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 1.068.700 (egymillió-hatvannyolcezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt terjesztett elő keresetet, míg az alperes viszontkeresettel kártérítés megfizetésére kérte kötelezni a felperest. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 9.M.905/2007/31. számú ítéletével a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét elutasította. Kötelezte az alperest 700.000 forint perköltség megfizetésére.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1994. január 1-jétől állt az alperes alkalmazásában, 2005. május 2-ától kereskedelmi vezetői munkakörben. A felperes feladatai közé tartozott többek között a beszállítók folyamatos ellenőrzése és minősítése, a konkurens cégek gyártmányairól információs anyag gyűjtése, kereskedelmi tevékenység végzése, kapcsolattartás vevőkkel, gyártókkal, beszállítókkal hazai és import beszerzések vonatkozásában. A felperes tulajdonosa és vezetője az r. T.P. Kft-nek. Az alperes és az r. cég között üzleti kapcsolat állt fenn. 2006. július 4-étől 2006. december 31-éig a T.P. Kft. marketing szolgáltatást, piackutatást, egyéb marketing tevékenységet végzett az alperes részére. Az alperesi ügyvezető R. EU-ba történő belépését követően a T.p. Kft-t konkurens céggént értékelte. A felperes 2006. december 13-ától 31-éig keresőképtelen állományban volt, 2007. január 2-ától 8-áig munkát nem végzett, január 8-ától ismételen keresőképtelen volt. Az alperes a 2007. január 10. napján kelt rendkívüli felmondással a felperes munkaviszonyát megszüntette, melyben összesen 11. pontot sorolt fel. Ezek között volt a munkaidő le nem dolgozása, munkahelytől való távollét, az alperes tulajdonában álló gépkocsi saját céljára, külföldi cégének ügyintézésére használata, betegállománya alatt az alperesen kívüli munkavégzés, az alperes eszközeinek és kapcsolatainak a saját cége hasznára fordítása, a részére biztosított telefon felhasználása konkurens cég számára történő megrendelések gyűjtése céljából. További indok szerint a felperes az alperes alkalmazottaival az

ügyvezető engedélye és tudta nélkül privát munkákat végeztet, az alperes alvállalkozóival és munkatársaival nem megfelelő hangnemben tárgyal, a kintlevőségek behajtásában nem vesz részt, gazdaságtalan gyártási tevékenységre kényszeríti a munkaadóját, nem vesz részt az alperes nemzetközi megjelenéséhez elengedhetetlenül szükséges rendszerek működtetésében, valamint érvényes munkaköri és orvosi alkalmassági vizsgálatokkal nem rendelkezik. A felmondást a felperes 2007. január 25-én postai úton vette át. Az elsőfokú bíróság a rendkívüli felmondást kizárólag azon pontjában találta jogszerűnek, amely szerint a felperes 2007. január 2. és 8. között munkát nem végzett, indokolatlanul volt távol. Emiatt a keresetet elutasította. A többi pontban foglaltakat határidőn túliként értékelte, vagy nem találta világosnak. A viszontkeresetről kifejtette, hogy méltányossági alapon megállapított kárösszeg nem tekinthető alaposnak, a készpénzfelvételből és számlatartozásból fakadó hiány az Mt. 169. §-ának megfelelő elismervénnyel vagy bizonylattal nincs alátámasztva. A gépkocsi jogtalan használatával és a Velymak megrendelés eltulajdonításával összefüggésben az alperest ténylegesen ért kár összege, a felperes vétkes munkaköri kötelezettségszegése, és az ok-okozati összefüggés sem nyert a perben bizonyítást. A mindkét fél fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 59.Mf.633.317/2010/12. számú ítéletével az alperest terhelő elsőfokú perköltség összegét 539.270 forintra leszállította, egyebekben az elsőfokú ítéletet helyben hagyta azzal, hogy a másodfokú költségeiket a felek maguk viselik. A rendkívüli felmondás körében osztotta az elsőfokú bíróság megállapításait, indokolását. A viszontkereset tekintetében a tényállást kiegészítette. Megállapította, hogy a számlakövetelések egy része a munkaviszony megszüntetését követően keletkezett. A csatolt számlákat az alperes, mint vásárló megjelölésével állították ki különböző gazdasági társaságok 2006. június 9. és 2007. január 15. közötti időpontokban. A Farkas és Társa Kft. 2007. február 9-én fizetési felszólítást küldött az alperesnek. Az ennek alapjául szolgáló egyik számla 2006. november 24-én, a másik kettő pedig 2006. december 28-án kelt. Utóbbiak összege 92.313 és 100.200 forint volt. A számlát lézervágás tevékenységre állították ki, megrendelőként az alperest tüntették fel. Az alperes 2007. március 19-én a felperesnek autópályadíj, parkolási díj és pótdíj címén számlát állított ki 79.719 forintról. Az alperes 2007. augusztus 14-én az U.M. Kft.-nél C.E. programcsomagot mondott le. 2007. március 20-án a felperest külföldi utazásokhoz felvett, és el nem számolt 3.240 Euronak megfelelő 859.696 forint ellátmány elszámolására szólította fel főkönyvi kimutatásra hivatkozással. A felperes 2005. január 21-én haszonkölcsön szerződést írt alá a T.P. Kft. és az alperes nevében, amelyen keresztül a T.P. Kft. részére biztosította a felperes használatában volt alperesi tulajdonú személygépkocsi használatát. A gépkocsi üzemanyag fogyasztását az alperes fizette. A járművet a felperes a munkaviszonya megszüntetését követően, 2007. március 22-én szolgáltatatta vissza az alperesnek. A

gépjárművel a felperes betegállománya alatt is tankoltak. A gépkocsi használatáért használati díjat nem kellett fizetni. A T.P. Kft-nek 2006. decemberétől a V. b. céggel üzleti kapcsolata állt fenn. A másodfokú eljárás során a bíróság tájékoztatta az alperest a bizonyítási teherről. Az alperes a viszontkeresetet 363.001 forinttal csökkentette, mivel a P. cég számlakövetelése rendezték. A bíróság megállapította, hogy az alperes számára ismert körülmény volt, hogy a felperes ügyvezetője az r. cégnek, a munkaviszonyán túli, de azzal szoros összefüggésben álló feladatokat rótt ki. Kétségtelen, hogy a felperes a céges gépkocsit használta, de nem különíthető el, hogy mikor tette ezt az alperes munkavállalójaként, mikor az r. cég ügyvezetőjeként az egyébként közös üzleti cél érdekében. A másodfokú bíróság álláspontja szerint alperes még tényelőadást sem tett arra, hogy a felperesnek mik voltak a feladatai, hatásköre, döntési lehetőségei, ezek meddig terjedtek, ehhez képest milyen jogellenes magatartással okozott kárt az alperesnek, mi volt az a munkaviszonyával összefüggő vétkes kötelezettségszegést megvalósító magatartás, amely túlmutatott a munkaköri feladatainak teljesítése, illetőleg a két cég közötti együttműködés érdekében végzett tevékenységén. A peranyagból az tűnt ki, hogy az előzetes együttműködési szándéknak megfelelően történt a romániai gyártás beindítása, a felperes ennek érdekében tevékenykedett. A rendelkezésre álló alperesi előadásokból és bizonyítékokból ítéleti bizonyossággal nem vonható le következtetés arra, hogy a felperest szándékos károkozó magatartás terhelné a munkáltató terhére. A V. b. céggel a felperes cége üzleti kapcsolatba került, ez azonban önmagában nem ellentétes a korábbi együttműködési szándékkal. Nem állapítható meg, hogy a két társaság versenytárssá válása a felmondást megelőzően csupán feltételezés volt-e, esetleg a versenyhelyzet a felmondás következményeként állt elő.

A gépkocsi használatra vonatkozó szabályzat nem volt, a felperesnek menetlevelet nem kellett vezetnie, a gépjárművet korlátlanul használhatta, annak költségeit az alperes viselte, használati díjat a felperes nem fizetett. A haszonkölcsön szerződés megkötése túlmutat a rendeltetésszerű használaton, de ezzel összefüggésben az alperes kárt nem igazolt, mivel a felperes saját használatáért egyébként sem fizetett. Nem mutatható ki, hogy a felperes a járművet mikor és milyen minőségben, kinek az érdekében használta. Az alperes nem igazolta, hogy a korábbiakban a felperest az autó visszaszolgáltatására felszólította. A szállítói számlák vonatkozásában nem állapítható meg, hogy azok kinek a megrendelésére nyújtott szolgáltatások, áruk ellenértékét tartalmazzák, és az sem, hogy azok nem az alperes érdekében, az alperes részére kerültek megrendelésre. Az autópálya pótdíjra vonatkozóan kiállított számla a felperes munkaviszonyának megszűnését követően keletkezett. Az el nem számolt ellátmányként igényelt összegre vonatkozó főkönyvi kivonaton a felperes aláírása nem szerepel, rá vonatkozó adatot a bankszámlakivonat sem

tartalmaz. A gépkocsi-használattal kapcsolatban igényelt kártérítés tekintetében az alperes nem bizonyította a kár felmerülését, a megrendelés átirányítása és az elszámolás hiánya körében tényszerű előadást sem tett arra nézve, hogy mi az, ami a felperes terhére róható, konkrétan milyen magatartásával okozott kárt az alperesnek, illetőleg nem fogalmazta meg, így nem is bizonyította a felperes tevékenysége és az alperes kárának felmerülése közötti ok-okozati összefüggést. A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte az első- és a másodfokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének teljes egészében való elutasítását, az alperes viszontkeresetének helyt adást, ennek hiányában az ítéletek hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Kérte a felperes perköltségben való marasztalását. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének. A két meghallgatott tanú vallomásának értékelése nem történt meg. Kérte igazságügyi könyvszakértő és gépjármű szakértő kirendelését. Az indítványt nem utasították el, de az elsőfokú bíróság a szakértő kirendelése iránt sem intézkedett. Nem ad számot az ítélet indokolása arról, hogy miért mellőzte a bíróság a felajánlott bizonyítást, a hiányosságot a másodfokú határozat nem pótolta. Hiányzik a viszontkereset elutasításának jogi indokolása is. A másodfokú ítéletből az tűnik ki, mintha az elsőfokú eljárás során a viszontkereset körében nem lett volna bizonyítás. Az alperes azonban részletes tényelőadást tett, a kártérítési követelés szempontjából releváns adatokat alátámasztotta az elsőfokú eljárás során. A részletes alperesi nyilatkozatokat az egyik bíróság sem mérlegelte a törvényben megkívánt módon. A felperes hasonló részletességgel bizonyítékokat nem adott elő, az alperesi bizonyítás lényeges elemeit nem cáfolta. A tanúkkal bizonyította az alperes a szállítói számlák mögötti gazdasági eseményeket. Ehhez képest azon másodfokú ítéleti megállapítás, mely szerint nem derül ki, kinek az érdekében történtek a megrendelések, iratellenes. Számot kellett volna adnia arról, hogy miért nem fogadta el a tanúk vallomását. A munkaköri feladatokról az ítélet is számot ad, ehhez képest az a megállapítás, hogy az alperes nem tett tényelőadást, iratellenes. A gépkocsi használatával kapcsolatban az ítéletek nem értékelik a haszonkölcsonbe adás tényének a munkavállalói magatartás jogszerűségével való összefüggését. A felperes nem bizonyította, hogy az alperes ismerte annak tartalmát. A szerződés megkötése önmagában alátámasztja a munkavállaló jogsértő, károkozó magatartását. Hivatkozott több olyan BH-ban megjelent határozatra, amely a rendkívüli felmondás körében született. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja

felül [Pp. 275. § (2) bekezdés].

A felülvizsgálati kérelemben az alperes kérte a felperes keresetének teljes elutasítását, ezzel összefüggésben Bírósági Határozatokra hivatkozott.

A jogerős ítélet a keresetet teljes egészében elutasította, további érdemi döntés meghozatalának nem volt helye. Egyéb hivatkozása nem volt, ezért a Kúria a felperes keresetével összefüggésben érdemben nem vizsgálódott. Az Mt. 166. § (1) bekezdése szerint a munkavállaló a munkaviszonyából eredő kötelezettségének vétkes megszegésével okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik. A (2) bekezdés szerint a munkavállaló vétkességét a kár bekövetkeztét és mértékét, valamint az okozati összefüggést a munkáltatónak kell bizonyítania.

A gépkocsi használattal összefüggésben a károkozó felperesi magatartást az alperes abban jelölte meg, hogy konkurens cég érdekében használta a gépkocsit, ennek ellenére az alperes volt aki annak költségeit fizette. A felperes a gépkocsit jogszerűen használhatta az alperes érdekében és saját céljára. Ezeknek a költségeit az alperes vállalta kifizetni, és a gépkocsi rendelkezésre bocsátásától kezdődően folyamatosan fizette is. Ehhez képest, az, hogy a felperes az r. cég érdekében használta-e a gépkocsit, ha igen, milyen tartamban, bizonyítást nem nyert. Az alperes által megjelölt 50 %-os mérték felperes tagadásával szemben önmagában nem bizonyítja, hogy milyen mértékben használta az r. cég érdekében a gépjárművet. A fentiekén túlmenően az alperesi ügyvezető saját előadása szerint R. EU-s csatlakozását követően tekintette konkurensnek az r. céget. Ezt megelőzően a cégek között szerződés volt, melynek keretében a romániai cég az alperes érdekében látott el tevékenységet. A haszonkölcsön-szerződés megkötése önmagában a kötelezettségszegő magatartást és az r. cég érdekében való használat mértékét nem bizonyítja. Ezek tükrében nem állapítható meg, hogy a felperes vétkes kötelezettségszegő magatartást tanúsított volna, mellyel az alperesnek kárt okozott.

A gépkocsihasználattal összefüggésben a szakértői bizonyítás az összegszerűség körében merült fel. A használati díj mértéke, illetve a számlák értéke lett volna ennek a tárgya. Amennyiben azonban a jogalap sem tisztázott, szükségtelen az összegszerűség tekintetében bizonyítást lefolytatni, így az alperes által indítványozott szakértői bizonyítás foganatosítása is szükségtelen volt. Erre a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül hivatkozott, mulasztás nem terheli, hiszen az ítéletben álláspontját kifejtette. A b. V. cég megrendelésének R.-be történő átmentését az alperesnek kellett bizonyítania. Önmagában a csatolt proforma számla, az érdeklődés és tájékoztatás a szállító cégtől egy január 16-ai fényképfelvétel, illetve ezt követő szállítási számla nem bizonyítja azt, hogy az egyébként alperessel üzleti kapcsolatban volt cég megrendelése, az r. cég részére lett a felperes által kimentve és teljesítve. Az alperes ebben a körben sem bizonyította a felperesi vétkes kötelezettségszegő magatartást. Sz.I.Z. és N.V.S. tanúvallomásaikban a b. céggel összefüggésben a felperes

által történt kiszervezés vonatkozásában vallomást nem tettek. Sz.I.Z. általánosságban, konkrét cég megjelölése nélkül nyilatkozta, hogy a felperes cégének megjelenését követően, amiatt cégek maradtak el, ezek a felperesétől vásároltak. A b. céggel kapcsolatban nem tett nyilatkozatot, kizárólag a cs. A. céggel összefüggésben (jegyzőkönyv 4. oldal).N.V.S. a b. céggel kapcsolatban annyit mondott el, hogy 2007-ben nem jelentkeztek megrendelőként. A kártérítés alapjaként szolgáló felperesi magatartással kapcsolatban nem tett nyilatkozatot (jegyzőkönyv 7. oldal). ezért a bíróságok jogszabálysértés nélkül hagyták figyelmen kívül a tanúvallomásokat. A szállítói számlákkal összefüggésben is a bizonyítási teher az alperesen volt. A csatolt fizetési felszólítások, amelyeket az alperes kapott, illetve amelyeket a felperesnek küldött, a tanúvallomásokkal együtt sem bizonyítják a felperes vétkes kötelezettségszegő magatartását. Érdemi információt nem tartalmaznak arra, hogy az alperessel szemben támasztott követelések a felperes magatartásának eredményeként keletkeztek. A jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül utasította el az alperes viszontkeresetét, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a Kúria hatályában fenntartotta. Az alperes köteles a felülvizsgálati eljárás során felmerült illeték megfizetésére, a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés f) pontja és 13. § (1) bekezdése alapján, az illeték mértékét a bíróság az Itv. 50. § (1) bekezdés alapján határozta meg. A felperesnek felülvizsgálati eljárási költségigénye nem merült fel, ezért a Kúria az erről szóló határozatot mellőzte [Pp. 79. § (1) bekezdés].

Budapest, 2012. október 3.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Fuhrmann Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő